

Для педагогів

Стили педагогічного спілкування з учнями та студентами

Інструкція

Відповіді на нижченаведені запитання допоможуть Вам виявити свій індивідуальний стиль роботи. Для цього в пропонуваному опитувальнику позначте галочками варіанти відповідей, що підходять Вам (у разі збігу двох-трьох варіантів позначайте всі стовпчики). Підрахувавши кількість галочок у кожному стовпчику, Ви можете визначити свій власний стиль роботи (стовпчик із максимальною кількістю галочок).

Варіанти відповідей

№п/п	Запитання	ЕІС	ЕМС	МІС	ММС
1	Ви складаєте докладний план уроку?	ні	так	ні	так
2	Ви плануєте урок лише загалом?	так	ні	так	ні
3	Чи часто Ви відхиляєтеся від плану уроку?	так	так	так	ні
4	Чи відхиляєтеся Ви від плану, помітивши прогалини в знаннях учнів або труднощі в засвоєнні матеріалу?	ні	так	так	так
5	Ви відводите більшу частину уроку поясненню нового матеріалу?	так	так	ні	ні
6	Ви постійно стежите за тим, як засвоюється новий матеріал у процесі пояснення?	ні	так	так	так
7	Чи часто Ви звертаєтеся до учнів із запитаннями в процесі пояснення?	ні	так	так	так
8	Чи багато часу в процесі опитування Ви відводите відповіді кожного учня?	ні	ні	так	так
9	Ви завжди домагаєтеся абсолютно правильних відповідей?	ні	так	так	так
10	Ви завжди домагаєтеся, щоб опитуваний самостійно виправив свою відповідь?	ні	ні	так	так
11	Ви часто використовуєте додатковий навчальний матеріал під час пояснення?	так	так	так	ні

12	Ви часто відходите від теми роботи на занятті?	так	так	ні	ні
13	Чи допускаєте Ви, щоб опитування учнів спонтанно перейшло в колективне обговорення або пояснення нового навчального матеріалу?	так	ні	так	ні
14	Ви відразу відповідаєте на несподівані запитання учнів?	так	ні	ні	ні
15	Ви постійно стежите за активністю всіх учнів під час опитування?	ні	так	ні	ні
16	Чи може невідповідність чи настроїв учнів під час уроку вивести Вас із рівноваги?	так	так	ні	ні
17	Чи завжди самі виправляєте помилки учнів?	так	так	ні	ні
18	Ви завжди вкладаєтеся в межі уроку?	ні	ні	так	так
19	Ви чітко стежите за тим, щоб учні відповідали й виконували перевірні роботи самостійно: без підказок, не підглядаючи в підручник?	ні	так	ні	так
20	Ви завжди докладно оцінюєте кожну відповідь?	ні	так	так	так
21	Чи суттєво відрізняються Ваші вимоги до сильних і слабких учнів?	так	ні	ні	ні
22	Чи часто Ви заохочуєте за правильні відповіді?	так	так	так	ні
23	Чи часто Ви сварите учнів за погані відповіді?	ні	так	ні	так
24	Чи часто Ви контролюєте знання учнів?	ні	так	ні	так
25	Чи часто Ви повторюєте пройдений матеріал?	ні	так	так	так
26	Чи можете Ви перейти до вивчення наступної теми, не будучи впевненим, що попередній матеріал засвоєний не всіма учнями?	так	ні	так	ні

Примітка:

ЕІС – емоційно-імпровізаційний стиль

ЕМС – емоційно-методичний стиль

МІС – міркувально-імпровізаційний стиль

ММС – міркувально-методичний стиль

ЕІС – емоційно - імпровізаційний стиль

Учителів з ЕІС вирізняє переважна орієнтація на процес навчання. Пояснення нового матеріалу такий учитель буде логічно, цікаво, однак у процесі пояснення в нього часто відсутній зворотний зв'язок з учнями. Під час опитування вчитель з ЕІС звертається до

великої кількості учнів, в основному сильних, які цікавлять його, опитує їх у швидкому темпі, ставить неформальні запитання, але мало дає їм говорити, не чекає, поки вони сформулюють відповідь самостійно. Для вчителя з ЕІС характерне не достатньо адекватне планування навчально-виховного процесу. Для роботи на уроці він відбирає найцікавіший навчальний матеріал; менш цікавий матеріал, хоча й важливий, він залишає для самостійного опрацювання учнями. У діяльності такого вчителя недостатньо представлені закріплення й повторення навчального матеріалу, контроль знань учнів. Він вирізняється високою оперативністю, використовує великий арсенал різноманітних методів навчання. Він часто практикує колективні обговорення, стимулює спонтанні висловлювання учнів. Для вчителів з ЕІС характерна інтуїтивність, що часто виявляється в невмінні проаналізувати особливості й результати своєї діяльності на уроці.

ЕМС – емоційно - методичний стиль

Для вчителя з ЕМС характерні орієнтація на процес і результати навчання, адекватне планування навчально-виховного процесу, висока оперативність, деяка перевага інтуїтивності над рефлексивністю. Такий учитель адекватно планує навчально-виховний процес, поетапно відпрацьовує весь навчальний матеріал, уважно стежить за рівнем знань усіх учнів, у його діяльності постійно представлені закріплення й повторення навчального матеріалу, контроль знань учнів. Такого вчителя вирізняє висока оперативність, він часто змінює види роботи на уроці, практикує колективні обговорення. Він прагне активізувати дітей не зовнішньою розважальністю, а міцно зацікавити особливостями самого предмета.

МІС – міркувально - імпровізаційний стиль

Для вчителя з МІС характерні орієнтація на процес і результати навчання, адекватне планування навчально-виховного процесу. Порівняно з учителями емоційних стилів учитель із МІС виявляє меншу винахідливість у доборі і варіюванні методів навчання, не завжди здатний забезпечити високий темп роботи, рідше практикує колективні обговорення, на спонтанну мову його учнів під час уроків припадає менше часу, ніж на уроках учителів з емоційним станом. Учитель із МІС менше говорить сам, особливо під час опитування, волюючи впливати на учнів непрямим шляхом (за допомогою підказок, уточнень тощо), даючи можливість учням, що відповідають, детально сформулювати відповідь.

ММС – міркувально - методичний стиль

Орієнтуючись переважно на результати навчання й адекватно плануючи навчально-виховний процес, учитель із ММС виявляє консервативність у використанні засобів і способів педагогічної діяльності. Висока методичність (систематичність закріплення, повторення навчального матеріалу, контролю знань учнів) поєднується з невеликим стандартним набором використовуваних методів навчання, перевагою репродуктивної діяльності учнів, нечастим проведенням колективних обговорень. У процесі опитування учитель із ММС звертається до невеликої кількості учнів, даючи кожному багато часу на відповідь, особливий час приділяє слабким учням. Для вчителя із ММС загалом характерна рефлексивність.